

in pozna zlasti potrebe obrtnikov in posestnikov. — Svitli cesar so potovanje v Galiciji in Bukovinskem dovršili ter se odpeljali na Ogersko. Bili so povsod sijajno sprejeti in ker je baje grof Taaffe k temu največ pripomogel s svojo tudi Slovanom nekoliko prijaznejšo politiko, zato pravijo in jamrajo celo nemško-liberalni listi, da sedaj ne bode mogoče ministra grofa Taaffeja podreti. Isti listi kažejo sedaj prav na drobno, koliko jim je mar za blagor davkeplačilcev; tirjajo namreč, naj bi centralna komisija za obravnavo davka sedaj gruntno dačo še pomnožila. No, zakaj pa tako pišejo? Zato, da bi odvrnoli borzni davek, katerega bi imeli denarstveni bogataši in večjidel sami judje plačevati. To je stara navada liberalna: bremena od sebe na druge nalagati sebi pa pravico po volitvah prisvajati v raznih zborih z denarji pometati. To je nov nagib, naj bi ljudje volili konservativne moževe, kakoršen je na primer v Mariboru g. Bindlehner. — Posilni rubeži zavoljo dače se množijo; na Ogerskem so letos uže 8970 posestev zavoljo zaostale dače prodali. Letina je pa sploh bolj slaba, nego dobra tako, da nas je uže strah, ako potegne dolga in huda zima. — Hrvatski sabor je sklenil magjarščino pri telegrafu in pošti odpraviti brž ko bode banska vlada dokazala, da se v tej reči Hrvatom krivica godi. — Državni zbor bode poklican zadnje dni oktobra. Pred njim bodo zborovale delegacije, da pregledajo, koliko bo drugo leto treba za vojaštvo denarjev in za ministerstvo zunanjih zadev!

Vnanje države. Evropsko brodovje še ni došlo pred Dulein. Črnogorci stojijo blizu Antivara; turški poveljnik Riza-paša je se pa umaknil v Gorico ter je 8000 Arbanasov ali Albancev spustil v mesto, katero je imel izročiti Črnogorcem, kakor je turški sultan sam obljubil. Ta zavratnost je evropske velevlade močno razžalila in utegne za Turka imeti hudih nasledkov; prvo bo najbržej bombardiranje in uničenje Duleina. — Ruski car je ukazal zopet novo železnico staviti, namreč od Hvalinskega morja proti Mervu, da bode mogoče divjim Turkmenom do živega priti. — Močno iznemiril je Bismarka odstop francoskega ministra Freicineta, ker ga je odpravil jud Gambeta, ki hoče Francoze zaplesti v maščevalni boj zoper Nemčijo. Francozi sploh čutijo, da niso več tako slabi, da bi imeli vedno trepetati pred Bismarkom ter gradijo okolo mesta Nancy veliki vojaški ostrog tik nemške meje. Bismark je to prepovedal, a Francozi ne marajo za prepoved in to je uže jako pomenljivo! Bismark pa doma surovo preganja katoličane; samo v Münsterski škofiji manjka 106 duhovnikov, ker so mrtvi ali v kajhah ali v prognanstvu. — Na Švicarskem zborovali so socialisti iz vsega sveta ter sklenoli revolucijo pričeti, kderkoli jim bo kaj upanja do zmage! — Italijansko ministerstvo omahuje. Ne vé, ali bi se radi Turčije nagnilo na francosko in angleško stran ali pa na nemško in avstrijsko. Da so Italijani na nas siluo hudi, to

se je pokazalo v Gravozi, kder se zbira evropsko brodovje zoper Turka. Došla italijanska oklopnica ni hotela pozdraviti (salutirati) avstrijske oklopnice „Custozza“, na katerej je naš admiral. Ker je pa to nedostojno, prisilil je poveljnik vsega brodovja, angleški admiral Seymour, da je grobi Italijan storil naposled svojo dolžnost in „salutiral“.

Za poduk in kratek čas.

Stanko Vrazova svečanost.

II. Pevci hrvatski in slovenski odpojo prigodno kompozicijo Zajčevu: Vrazovo kantato. Za to težko kompozicijo niti nismo imeli skupne skušnje, a vendar se je pevalo dobro. Za pesnikom hrvatskim, Kukuljevičem Sakcinskim, stopi na govorniški oder znani slovenski župnik č. g. Božidar Raič. Barno ga je občinstvo pozdravilo. Govoril je skoro poldrugo uro, a poslušalo ga je vse pazno, večkrat pa ga je prestrizalo slušateljstvo z dobro-klici, ter ploskanjem. Govoril je z mladeniško navdušenostjo, ter je čestokrat slušateljstvo stresoval. Gosp. Raič je s prva načrtal život Stanka Vraza do njega smrti. Opisal ga je kot slovenskega in hrvatskega pesnika. V svojem govoru je omenjal pravljice o „pesjanih“, katere pa imamo mi zdaj iskati ob naših zapadnih mejah. Gledé našega literarnega zjedinenja pravi govornik, da je Stanko hotel mahom to doseči, in vendar bi tedaj narod slovenski ne bil umel novega jezika, zato je bila koristna tudi Preširnova šola. A denes vidimo, kako se slovensko pisanje približuje hrvatsko-srbskemu, kako se oživlja ideja Vrazova. Raič je predlagal koncem svojega govora, naj Slovenci za književni jezik v znanostnej literaturi sprejmo hrvatsko-srbski, prostemu narodu pa naj se še dalje piše v slovenščini. Svoj govor pa završi s pozdravom na prof. dr. Muršeca, starega slovenskega rodoljuba štajerskega in prijatelja Vrazovega.

Pevci ljubljanske čitalnice in ptujski zatem zapojó umetniško Jenkovo „Molitev“ in mej pevanjem pade pregrinjalo raz Vrazove plošče in in ko prenehajo slovenski pevci, valil se je klic „Slava Stanku“ iz tisoč grl po bližnjih goricah. Petju slovenskih ljubljanskih pevcev sledili ste dve deklamaciji. G. Vatroslav Hole je pohvalno deklamoval svojo prigodno pesen „Na Vrazovem domu“, a dovršeno umetniški je deklamoval g. Fijan iz Zagreba krasno na čelu predzadnjega „Vienca“ natisneno „Stanku Vrazu na dan 8. rujna 1880“, od Senoe. Pesnik sam ter deklamator morala sta se večkrat vrniti na oder. Hrvatski pevci zapeli so za tem „Živela Hrvatska“, a združeni v krepek zbor z ljubljanskimi slovenskimi pevci našega Davorina nedosežno „Naprej“! Prvi in najkrasnejši del Vrazove svečanosti na njegovem domu završen je bil s to pesnijo.

Pod Vrazovim domom je slavnostni odbor priredil banket in v to svrhu je bil na trati postavljen dolg s platnom pokrit šator, preračunjen za 300 gostov. Ravno za toliko gostov so bile pripravljene mize zunaj šatora. Ali kaj je to za toliko velikansko število došlih, ki se je še zmirom pomnoževalo in ki so vsi prinesli s seboj — dober apetit? Kakor bi trenil, bili so zasedeni vsi prostori, tako, da prostora niso dobili pri mizah niti mnogi vabljeni gostje. Vendar ne zadene krivnja slavnostnega odbora. Storil je, kar je bilo mogoče, a slavnost je vzrastla njemu preko glave, razvila se je velikansko — stvari na ljubo pa se mora marsikaj potrpeti. Kmalu se je povrnila zadovoljnost v srca vseh, katera je tudi razgrela v ozbilji tekoča vinska ljutomerska kapljica. Oni, ki pri mizah niso dobili prostora, — in teh je bila večina, posedli so se pod drevjem na zeleno trato. V šatoru je napil prvo zdravijco predsednik „Matice hrvatske“ Ivan pl. Kukuljevič-Sakcinski: „Naj vzdignem to čašo ter jo izpijem tukaj na slovenskih tleh na čast bratskega slovenskega naroda. Slovenski narod bodi zmirom tako zdrav in čvrst, kakor je njegova narava okolo njega, on bodi vstrajen in delaven. Bog naj ga blagoslovi, da doseže s svojim vstrajnim delovanjem vse ono, česar se nadeja opravičeno. Kakor je oni želel, čegar spomin slavimo mi danes, tako želim i jaz: ona vez, katera je pobrateni narod slovensko-hrvatski vezala doslej, ona naj se ne pretрга nikdar, nego postane najmočnejša. V imenu tega bratinstva, v imenu naroda hrvatskega, kate-rega danes jaz zastopam, izpraznem to čašo na pobrateni nam narod slovenski!“ Sledilo je tej napitnici še mnogo družih. Tako je napil profesor Žitek Hrvatom, Kostrenčić slovenskim rodoljubom in župniku Božidaru Raiču. Božidar Raič bratom Dalmatincem itd. Mej obedom igrali ste ljutomerska ter uniformirana varaždinska godba. Preko četrte ure popoldne zapustil je jeden del Vrazovih čestilcev Cerovec ter z godbo na čelu vrnil se v ravnico, kjer so nas čakali vozovi. Oprašeni in trudni dospeli smo zvečer v Ormož. Tu je zopet veljalo priboriti si prostor, kajti dospevše v Ormož je uže silna množica ljudstva sedečega pri mizah na ulici okolo gostilne pozdravila. Na mah je postala povsod gnječča, niti z najboljšimi besedami nijsi ujel stola. Da bi se hrvatski in slovenski pevci skupili okolo jedne mize, o tem nij bilo misliti. Zagrebska „Sloga“ morala je romati celo v drugo gostilno. Samo ob sebi se ume, da se nameravani koncert v tacih okoliščinah ni mogel vršiti in odpadel je tudi popolnem. A to nij motilo nikogar. Zagrebsko „Kolo“ in ljubljanski čitalniški pevci dali so še več, nego je bilo odločeno programom. „Agr. Ztg.“ n. pr. piše: „Posebno odlikovali so se ljubljanski čitalniški pevci s svojim lepim, korektnim ter melodičnim pevanjem“. Slavnostnemu odboru je došlo blizu sto nazdravljajočih brzojavk ali telegramov. Kljub vseh utru-

jenosti pa se je ples vendar vršil kasneje v zgorjenjih prostorih. Ob 1. uri čez polnoči odpeljali so se, ko smo se še prav bratski poslovili drug od drugega, gostje iz Hrvatske. Mnogo drugih pa je ostalo še v gostilni pri zlatem vinci, ki ima to lastnost, da se rajše pije, kolikor več se ga popije. Ob 7. uri v jutro na četrtek odpotovali so tudi gostje iz Ljubljane domov.

Smešničar 39. Zdravnik je imel bolnika, kateri je se močno bal, da ga nebi kedaj na videz mrtvega pokopali in bi toraj globoko v zemlji moral strašno smrt storiti. Dobri zdravnik ga tolaži: nič se ne bojte, le jemljite vestno in redno moja zdravila in bodele gotovo popolnem — umrli.

Razne stvari.

(Kandidat g. dr. Schmiderer) vedno odlaga sklicati izredno sejo okrajnega zastopa, da bi se opravičeval zastopnikom, zakaj je on in njegov namestnik g. dr. Duchatsch 3000 fl. in 1600 fl. celemu okraju na škodo pri „Kreisamtu“ zgubiti pomagal. Ako ne ustreže precej postavnemu zahtevanju 14 zastopnikov, bo mu treba gospoda poiskati.

(Od sv. Martina pri Slov. Gradci) se nam poroča, da so tamošnji vrli učitelji in krajni šolski svet 5. sept. t. l. napravili tombolo, pri kateri je se 80 fl. dobilo za šolske potrebe.

(V Grižah za Celjem) imajo sitnob s srenjskimi volitvami. Komaj so ene dokončane, uže pride kdo in ugovarja ter se morajo zopet razpisati. Sedaj hoče nekdo župana spodrinoti dne 15. avg. t. l. izvoljenega. Tako se nam od ondot poroča.

(Mariborski c. k. profesor g. Luka Lavtar) na tukajšnjem pripravnišči je spreten in marljiv slovenski pisatelj. Lani je izdal izvrstno matematiko, letos precejšnjo knjižico: Nekaj o načrtu za prirodoslovje na srednji stopnji (3., 4., 5. šolsko leto) ljudske šole. Knjižica je ponatis iz „Učiteljskega Tovariša“ in zasluži, da jo šolski gospodje marljivo pregledajo in porabijo.

(„Spominek na zlato mešo“) se glasi drobna knjižica, spisana in izdana od preč. g. zlatomešnika dr. Jožefa Muršeca. Ona obsega mične pesmice: pobožne, podučne in zabavne blagega tega domoljuba.

(Petindvajsetletnico) posvečevanje v mešnike obhajalo je 15 čč. gospodov koroških in štajerskih dne 14. sept. t. l. pri svojem součenci preč. dekanu J. Stoklasu v Mahrenbergu. Hvaležno so se v telegramih spominjali tudi svojega nekdanjega semeniškega ravnatelja in špirituala; prvi je stolni prošt v Celovci, drugi stolni prošt v Mariboru. Več prihodnjic.

(Prvi sneg) smo v torek jutro dne 21. sept. iz Maribora zagledali na Pohorji.

(V Brašlovcah) je začela vročinska bolezen (tifus) razsajati, ter jih je vže več pomrlo; pri